

Aranykanállal semmit nyelő
Ködfalóknak

vagy:

Üzenem mind, akiknek fájak.
Hogy jöttem . . .

Fodor esetében ezek a kitételek talán nem is annyira aktuálisak, ő azonban mindenkivel szemben a kiuzsorázott föld szerepét vállalja magára s ez egyik oka annak, hogy számtalanszor hull önmagába, az egyedül ép, „rettenetes“ lélekbe:

Népeket érő lelkem visszahull
Magamba . . .

Küldetésében csak néha kételkedik s akkor szinte sajátmagát kínozva szeretné megszólaltatni isteni tartalmát:

Szeretnék a tűzbe vetni:
Tán egyetlen jajba kisírnád; —
Szeretnék kardélre vetni:
Tán egyetlen szóba megnyitnád; —
Szeretnék nagyon átkozni:
Tán elhallgatni még se bírnád —
Oh, lelkem, lelkem, mit rádbíztak:
Hová tetted az Isten titkát?

Fodor József kétségkívül a legtehetségesebb fiatal költők közül való, aki már most is több, mint ígéretek s ha egyszer sikerül magát kivonnia a kritikusok dogmatizmusa alól, akik sok spontán megnyilatkozást szelidítenek a maguk szürkeségéhez, talán tényleg közelebb kerül a földhöz, melyről olyan sok ragyogó képet alkotott s mely neki „anyja.“ Aki megírta a *Gyűlölt nekem a szépség-et*, a *Beolvadás-t* s azt a pár tényleg grandiózus verset, melyek díszei kötetének, azt nem kell féltetni, mert költő s talán nem is sok választja el attól, hogy vátesz legyen.

(Szeged.)

Berczeli Anzelm Károly.

KULTURFÖLÉNY KÜLFÖLDÖN.

Cook reklámfüzeteiben, amiket a luxusvonatok Pullmann-kocsijaiban, számlálhatatlan irodájukban és a nagy hotelek hallasztalain találni, újabban egy kis illusztrált felszólítás olvasható: *menjünk három napra Budapestre.*

*

Az 1925 után megjelent angol kiadású londoni vezetőből és az újabb párisi Baedekerből a magyar követség, illetve útlevelet láttamozó konzulátus címe kimaradt.

*

A kontinens legelterjedtebb angol nyelvű lapja, a Párisban megjelenő *Daily Mail*, évről-évre két nagy oldalon keresztül hirdeti a világ minden tájabeli szálló-

dákat. Budapest, vagy a Balaton nem szerepel. (Igaz, hogy az idegenforgalom nem szigorúan vett kulturális kérdés, de épen ezért nem is kellene talán oly fölényesen kezelni.) Megemlítendő, hogy a sok ezer angol és amerikai közül, akik pl. csak husvét táján átszökkennek a kontinensre (szállodások, autocar-vállalatok és mindennemű idegenvezetők szanálására) néhány talán, ha tudná egyáltalán, hogy a világon vagyunk, hozzánk is eljönne. Lehet, hogy nem úri dolog idegeneket csalogatni, de talán nem kellene finnyásabbaknak lennünk nálunknál szerencsésebb országoknál. Az idegent igenis ezer trükkel venbuválják és nyíltan panaszkodnak, ha rossz időjárás vagy stabilizált valuta (!) miatt elmaradnak. Párisban is csak addig gúnyolták a sok angolt és amerikai magánosok és revüirók, amíg megtöltötték szállodáikat és színházaikat, felvásárolták rengeteg anyagukat. Korholták a tengerentúli asszonyokat, hogy pervertálják az igazi párisi ízlést . . . De amióta megcsappant a számuk, amióta a divatüzletek igen nagy százaléka be kellett, hogy zárjon, amióta a solde-ok mindenfelé perpetuálódtak, míg a szállodák husvétől októberig speciálisan nyári, az év másik felében pedig speciálisan téli árakat hirdetnek, azóta jobban megbecsülik őket és felismerve hasznosságukat, szívesen eltúrik, hogy benépesítsék az országot.

*

Londonban március elején egy és ugyanazon a héten játszott Szigeti a Queens Hallban a National Symphony zenekarral, a kitűnő Sir R. J. Good vezénylete mellett; szerepelt a nagyon komoly renomméjű Lehner és a jól látogatott Budapesti Quartett. Bizonytalan azonban, tudják-e róluk, hogy magyar zenészek.

*

Annak, hogy Berlinben hány magyar darab megy egyszerre, hogy Kodályt, Bartókot stb. igen jól ismerik, hogy milyen sok magyar színész, mozi-színész, operacénekes van, már több ízben volt alkalmunk örvendeni. Most még annak örvendhetünk, ha csak kevesen tudják, hogy Herr von Szatmáry, *Was nicht im Baedeker steht* című könyve — amiről a könyvkereskedő kissé kelletlenül azt mondja, hogy az erotikus Berlin útmutatója — magyar szerző munkája.

*

A British Múzeum márciusban nemzetközi könyvkiállítást rendezett. Természetesen legtöbb volt az angol könyv, számszerint második helyen következett Amerika, majd Hollandia, Németország, Olaszország, Franciaország, Csehszlovákia és Lengyelország. Magyarország hol maradt?

*

A National Galleryban Nicolas de Largillière, 18. századbeli francia festőnek egy női portréja van kiállítva. A következő magyarázat áll a katalógusban: Charlotte Amelia, daughter of Ernest, Prince of Hesse-Rheinfels; married 1694 Francis Leopold Ragotsky, Prince of Transylvania; visited France 1713—17 with her husband; died Paris, 1722.

*

A Charring Crosson végig könyvesbolt és antiquarius, egyik a másik mellett. Ott is, vagy a Times Bookseller Club-jében, vagy bármely más londoni könyvkereskedésben, az angol könyvek mellett hosszú polcokon sorakozó külföldi

kollekciók mutatják a nemzetközi kulturális orientálódást. Külföldi klasszikusok és modernek, eredetiben és fordításban mind kaphatók. Gide, Ibanez, Unamuno, Pirandello, Strindberg, Schnitzler, Wedekind, régebbi és egészen új oroszok művei, külföldi írók, művészek, vezető emberek levelezése, emlékiratai, külföldi városok, műemlékek monográfiái, szakkönyvek: minden szem előtt van. *Cseh antológia*, prózai munkák szemelvényei, a most jubiláló William Blake kötetét mellett hevernek. Az ugyancsak cseh Čapek *Rur* című darabja hónapokon keresztül ment Londonban, miután — kedvező angol útibenyomásairól írt könyve igen nagy példányszámban kelt el. Az utóbbi két évben egy munkának sem volt olyan általános sikere, mint a müncheni Feuchtwänger *Jud Süß* regényének, amiről olyan kritikus, mint Arnold Bennet mondta, hogy a század legjobb történelmi regénye.

*

Minden ismert, minden kapható. Még egy magyar eredetű könyv is. A könyvkereskedő szerint érdekelte a közönséget, mert az író távoli hazájának valóban borzalmas viszonyait ismertette és sokat fáradt népe sorsának javításán. Eredetileg 1918-ban a Pravda-ban megjelent cikkeket gyűjti össze ez a füzet az International Library 15. számában. Címe: *Revolutionary Essays*. Ára: 7 penny. Szerzője: Ku ű Béla.

(Páris.)

Szekula Ágnes.

FUTTBALL-FÖLÉNY.

Majdnem meglincselték az amszterdami nagy meccs egyiptomi bíróját . . . *Előjúló sirógörcsben letrengő nézők* előtt végsőkig elkesenedett harcban verte tönkre Uruguay Németország futballcsapatát . . . Sorozatos dúrvaságok rontották le a mérkőzés minden szépségét . . . A németek mindenáron győzni akartak, ezért a stadionba fölvonult 40.000 főnyi közönségnek közel a fele német volt . . . A hatalmas német sziget trombitákkal, kürtökkel, és kereplőkkel pokoli zajt csapott, a 20.000 német torok 90 percen át állandóan buzdította, hajszolta a csupa robusztus játékosokból álló német gárdát, amelynek kapitánya a százkilós Kalb volt . . . Csodálatos energiával startoltak a német csapatok. Mindent elsöprő lendülettel igyekeztek azonnal eredményt elérni és közben nem röstelték testi enejüket is kihasználni . . . A tizenharmadik percben Castro felvágja Webert. A német közönség mint egy ember ugrik föl a tribünökön és hatalmas füttykoncerttel tiltakozik Castro ellen . . . A német center a felhőkbe vágja a kitünő labdát. Dühöng a német tábor. Idegességét fokozza az is, hogy a lassanként frontba kerülő délamerikai csatársor sorozatos támadásainak leszerelésében Kalb kifulladás . . . A német közönség kétségbeesik, *többen előjúlóknak, mások sirógörcsbe esnek* . . . Kalb felbukik, mert a délamerikai csatár művésziesen elgáncsolja. Kalb felugrik és dühében Petrone arcába bokszol. Örült hangzavar támad, még a hollandok és uruguayak is a bíró ellen lázonganak . . . Tüntetés, újabb kiáltások és végül botrány. A szünetben olyan a német csapat öltözője, mint az örültek háza. A játékosok képtelenek leülni, mert az örjögő német drukkerek minden talp-alattnyi helyet lefoglalnak. Kalb könnyezik, ami még jobban felizgatja az embereket. Erős kiakadások hangzanak el bíró és az ellenfél ellen . . . A sokezer